

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

„LICHWA ŻYDOWSKA JEST TAK WIELKA, ŻE CAŁKOWICIE NISZCZY BIEDNYCH LUDZI”.

Franciszkanin Bernard von Faltze (1487 r.).

Nr. 37 A

Warszawa, piątek 4 lutego 1938 r.

Rok XIII

Zydom nie wolno wydzierzać ziemi

Rozpoczął obrady doroczny walny zjazd kresowego związku ziemian. Powzięto następującą rezolucję: „Walny zjazd kresowego związku ziemian wzywa wszystkich członków do zlikwidowania wszelkich form dzierżawy warsztatów rolnych lub, gdziekolwiek okaże się tylko możli-

wość, pozbawienia poszczególnych działów gospodarczych elementu żydowskiego. Uważa jednocześnie zawieranie innych umów dzierżawnych tego typu, o ile dotyczą one warsztatów rolnych, za niedopuszczalne pod rygorem organizacyjnym. Obrady trwają.

Dziś proces inż. Doboszyńskiego

Rola starosty Bassary podczas krwawych rozruchów

LWÓW, 3. 2. (tel. wł.). Dziś o godz. 9-ej rano na dużej sali Sądu Okręgowego przy ul. Batorego, rozpoczyna się proces inż. A-

dama Doboszyńskiego.

Jak wiadomo, w procesie krakowskim ława przysięgłych jednomyślnie odpowiedziała na pytanie „Czy inż. Doboszyński winien jest zorganizowania napadu na Mysłenice?” werdyktem „Nie”. Werdykt przysięgłych został przez Trybunał zasystowany, a następnie na wniosek Sądu Okręgowego w Krakowie i pierwszego prokuratora Sądu Najwyższego — Sąd Najwyższy postanowił przenieść proces inż. Doboszyńskiego do Lwowa.

Rozpoczynającej się dzisiaj roz-

prawie przewodniczyć będzie sędzia Paweł Dysiewicz, obok którego zasiadą sędziowie: Roman Michale i Witold Frankel. Akt oskarżenia, sporządzony przez krakowskiego wiceprokuratora Szypułę, popierać będą prokuratorzy: Edward Olszewski i Tadeusz Olberek.

Obrona inż. Doboszyńskiego złożyła cztery wnioski w sprawie postępowania dowodowego. W pierwszym wniosku obrońcy sprzeciwiają się odczytaniu zeznań świadków żydów — pokrzywdzonych i wnoszą o wezwanie ich na rozprawę.

KRWAWY ROZRUCHY W ROPCZYCACH

Drugi wniosek dotyczy dopuszczenia dowodu ze świadków: Michała Kluga, Adolfa Pasko i

bowiązującymi przepisami. Rządy starosty Bassary w powiecie ropczyckim miały swoje echo w interpelacji sejmowej i wreszcie pod naciskiem wielokrotnych żądań chłopów, został on przeniesiony z Ropczyc do Mysłenicy.

Tego samego tematu dotyczy następny z kolei wniosek o powołanie 34-ch chłopów z powiatu mają ustalić okoliczności urzędowania starosty Bassary w Ropczycach.

SZYKANY WOBEC NARODOWCÓW

Wreszcie ostatni wniosek mówi o dopuszczeniu dowodu ze świadka Witolda Fуска, aptekarza w Bieczu, którego zeznania mają ustalić, że niektórzy funkcjonariusze administracji ogólnej nie przebiegali w środkach dla tamowania rozwoju ruchu narodowego, dopuszczając się rażących nadużyć i bezprawnych szykan.

O losie tych wniosków, bardzo istotnych dla sprawy, zdecyduje Trybunał podczas rozprawy.

OBRONA

Inż. Doboszyńskiego bronić będą adwokaci: Jerzy Czerwiński i Zbigniew Stypułkowski — z Warszawy, adw. dr. Adam Pozowski z Krakowa, oraz adw. Plecki, Maciejko, Macielński i Pancewicz ze Lwowa. Sąd dopuścił również powództwo cywilne kupców żydowskich w łącznej sumie około 3.500 zł. wraz z procentami od dnia 24 czerwca 1936 roku.

Inż. Doboszyński przewieziony będzie na rozprawę z więzienia na „Brygidkach”, gdzie przebywa w pojedynczej celi od paru tygodni. W pierwszym dniu procesu odczytany będzie akt oskarżenia oraz złożone wyjaśnienia oskarżonego inż. Doboszyńskiego.

Inż. Doboszyński.

d-ra Józefa Górki na okoliczność, że starosta myślenicki, Antoni Bassara za czasów swego urzędowania w Ropczycach doprowadził swoim postępowaniem do krwawych starć i rozruchów na terenie powiatu, które stłumił następnie w sposób kolidujący z o-

Groźba strajku szewców-chałupników

Domagają się nowej umowy

Wśród chałupników szewskich od dłuższego czasu trwa niepokój wywołany nieprzestrzeganiem przez nakładców warunków umowy zbiorowej zawartej w 1935 r. W związku z tym odbył się w kinie „Fama” w Warszawie obradowy wiec szewców i kamaszników, na którym przyjęto rezolucję domagającą się podpisania przez przedsiębiorców branży obuwia - skórzanej nowej umowy zbiorowej, gwarantującej pełne zarobki chałupników w zależności od wyraźnie określonej kategorii.

Shewcy zagrozili, że jeśli w przeciągu 7 dni nakładcy nie ustąpią, przystąpią do strajku.

wniosków, rozpoczną strajk podobny do tego, jaki miał miejsce przed podpisaniem poprzedniej umowy.

W sprawie zatargu szewckiego odbyło się już szereg konferencji w Inspektoracie Pracy, a ostatnio nawet i w Komisariacie Rządu, gdzie usiłowano groźną sytuację załagodzić.

Chałupnicy wśród swoich postulatów domagają się w pierwszym rzędzie wyrównania poziomu płac proporcjonalnie do wzrostu kosztów utrzymania, utworzenia przez przemysł nakładczy warsztatów w miejscu zatrudnienia chałupników oraz nowego po-

działu na kategorii zarobkowej, nie według jakości wykonanego obuwia, ale według firm zatrudniających pracowników.

Dzieci zwolniono ze szkół

po wylądowaniu lotnika z żywnością

LONDYN, 3. 2. Burza, która w ostatnich dniach szalała nad wyspami brytyjskimi obecnie uspokoiła się, z niektórymi wy-
spami połączenie przerwane jest od 3 tygodni. Tak było np. z wyspą Rathlin na wysokości hrabstwa Antrim w Irlandii.

Wczoraj dopiero wylądował tam samolot wysłany przez ministra spraw wewnętrznych Ulsteru, ponieważ mieszkańcom wyspy w liczbie 300 groził głód. Lotnikowi zgotowano owację, a na znak radości zwolniono ze szkół wszystkie dzieci.

Budżet oświaty w komisji

3 miliony młodzieży poza szkołą

Rząd przyjmuje do wiadomości wyniki wyborów w Z. N. P.

Sejmowa komisja budżetowa omawiała na czwartkowym posiedzeniu budżet Ministerstwa Oświaty, który referował poseł Pochmarski.

Wydatki tego budżetu prelimi nowane są na sumę 369 milionów, czyli o 13,5 miliona więcej, aniżeli w roku poprzednim. Z nadwyżki tej przypada na szkolnictwo ogólnokształcące 10.772.000 zł.

1 NA 400

Referent zajął się obszernie zagraniem reformy szkolnej, za znaczącą, że są silne naciski na posłów, aby już w obecnej sesji postawili wniosek o jej cofnięcie. Poza szkołą znajduje się około 3 miliony młodzieży w wieku do lat 20-tu. Na 400 dzieci wiejskich, ledwie jedno dochodzi do szkoły wyższej. To samo dotyczy dzieci robotniczych.

Przyznaje, że w realizacji reformy na terenie szkolnictwa średniego popełniono błędy. Pierwszy to szalony pośpiech, jaki dyktowała ustawa, drugi, że uchwalono reformę cokolwiek na wiarę nie mając programu. Robiono je dosłownie w ostatniej chwili na kilka tygodni przed rozpoczęciem pracy w liceum.

USTRÓJ OBCY DUCHOWI POLSKIEMU

Mówiąc o wychowaniu młodzieży, powołuje się na artykuł pedagoga lwowskiego, d-ra Sośnickiego, zamieszczony w piśmie „Kultura i wychowanie”. W artykule tym autor twierdzi, że nowa szkoła polska idąc za wzorami amerykańskimi, angielskimi, a częściowo niemieckimi, wprowadza ustrój obcy duchowi polskiemu. Dr. Sośnicki zwraca również uwagę na nadużywanie metod wychowania państwowego, zbyt dużą obfitość ciągłych świąt, uroczystości, defilad i szpalierów.

Pos. Pochmarski poruszył również stosunek młodzieży do żydów, nazywając ten problem dłu gofalowym.

Mówiąc o stosunkach wśród nauczycielstwa, przytacza bardzo charakterystyczny fakt. Pewien profesor polonista napisał sztukę p. t.: „Rekruci” na temat dzisiejszej reformy szkolnej. Przedstawia nauczycieli jako re-

krutów. Sztuka wystawiona w Katowicach podobała się, mimo to po trzech dniach na życzenie władz szkolnych zdjęto ją z afisza, a autor ze szkoły średniej został przeniesiony do szkoły powszechnej.

Pos. Pochmarski uchylił się od poruszania sprawy Związku Nauczycielstwa Polskiego, która obecnie znajduje się w toku załat-

wiania.

Po p. Pochmarskim przemawiał minister oświaty p. Świętosławski, który oświadczył m. in. że rząd przyjmuje do wiadomości wyniki wyborów w Związku Nauczycielstwa Polskiego i ma nadzieję, że nowy zarząd nie dopuści, aby zapanowały stosunki, jakie były przed ustanowieniem kuratora.

Porzućcie nadzieje!

Wbrew wielu ze wszystkich stron mnożącym się objawom, że rola żydów w Polsce zdecydowanie i bezpowrotnie się już skończyła i że całkowite opuszczenie przez nich Polski stanowi dzisiaj jedynie kwestię mniej, czy więcej bliskiego okresu, niektórzy żydowscy działacze i publicyści nie zadržali jeszcze nadziei na zmiany w niewesołej ich sytuacji. Na dnie zastraszonych ich dusz czai się i dziś jeszcze nieokreślona nadzieja, że może uda się zmienić nastawienie polskiego społeczeństwa i uzyskać możliwość dalszego pobytu w Polsce i jej eksploatawania.

Jednym z przejawów tego było zamieszczenie w „Naszem Przeglądzie” z dn. 30 stycznia licznych fotografii i artykułów, mających przypomnieć żywy udział żydów w powstaniu styczniowym i położyć przez nich zasług w walce Polaków o wolność. A na czoło tego „propagandowego materiału”, wysunęła się fotografia odezwy, wydanej wówczas — w 1863 roku —

przez Rząd Narodowy do „braci Polaków wyznania mojżeszowego”. Odezwa ta miała do wódzić, że skoro w powstaniu styczniowym żydzi i Polacy walczyli rękoma i nogami z rosyjskim zaborcą, to i dzisiaj po odzyskaniu niepodległości, wskazana jest przyjaźń i zgoda, uzasadnione równouprawnienie.

Trzeba jednak odpowiedzieć, że na to stanowisko i zdecydowanie: daremne są wszystkie wysiłki i bezcelowa jakakolwiek propaganda. Niczym już bowiem nie potraficie odrobić tego, że całe niemal bez wyjątków polskie społeczeństwo zrozumiało, jaką jest wasza rola w Polsce i że postawiło sobie jako jedno z pierwszych zadań, usunięcie was z Polski na zawsze. Niczym już nie potraficie przeciwstawić się naturalnemu i żywiołowemu dążeniu Polaków do urzędowania bez was polskiego życia.

To jedno. A drugie, to krytyczne ustosunkowanie się przez nas do roli waszej w 1863 roku. Temat to bowiem najbardziej dla was niebez-

pieczny i obosieczny a poruszanie go narazić was może na całkowicie niezamierzone wyniki. I jeżeliście już na ten temat zaczęli, to porozmawiajmy.

W powstaniu styczniowym orężnego udziału nie braliście. I dlatego nie wystarczy fotografia do was wydanej odezwy, trzeba dodać jeszcze, jaka była na nią z waszej strony odpowiedź. Trzeba dodać, że cały wasz ogół pozostał bądź bierny, bądź wrogi powstaniu i że nieliczne jednostki żydowskie uczestniczyły w nim jedynie w komisjach prasowych i finansowych, poparcie swe ograniczając najczęściej do dobrze płatnych dostaw wojskowych, na obie zresztą strony.

A dalej przypomnieć tu trzeba, że niemal cała wasza finansowa i gospodarcza przeważyła na terenie dawnego Królestwa pochodziła właśnie z tych czasów, z okresu po stłumieniu przez Rosjan powstania 1830 i 1863 roku. Gdy bowiem zabrakło wówczas w Królestwie młodych polskich

pokoleń, dziesiątkami tysięcy wysyłanych z wsi i miast na Sybir, na ich miejsce wysunęli się protegowani przez za bórę żydzi. Gdy bowiem konfiskowano wówczas za rzeczy wliczone polskie majątki i gdy zniszczono zupełnie dawną polską strukturę gospodarczą, wytworzyliście na jej gruzach nową, żydowską, kupując konfiskowane majątki na licytacjach lub otrzymując je od zaborcy w zamian za oddawane usługi. Materialne zniszczenie polskości przez zwycięskich Rosjan stworzyło naj lepsze podstawy dla waszej gospodarczej, do dziś jeszcze istniejącej przewagi.

Nie myślcie zresztą, że my o tym będziemy mogli zapomnieć i że nie zażądamy w właściwym czasie z tych lat odpowiedniego, sprawiedliwego rozrachunku. I dlatego „porzućcie wszelką nadzieję” i nie poruszajcie tematów, które są dla was niebezpieczne i które już niedługo... sami poruszycie.

P. W.

Ostatni akt sprawy Żyrdowskiej

W sobotę, 5-go b. m. w wydziale Handlowym stoł. Sądu Okręgowego odbędzie się głośny proces o prawa mniejszości w Sp. Akc. Zakładów Żyrdowskich. Sobotnia rozprawa będzie ostatnim aktem sporu o „Żyrdów”, gdyż nastąpi na niej formalne przejęcie Zakładów przez grupę Państwowego Banku Rolnego.

Poległy dziennikarz odznaczony przez gen. Franco

SALAMANKA, 3.2. Generał Franco nadał pośmiertnie krzyż wojskowy, będący najwyższym odznaczeniem hiszpańskim, Richardowi Sheepshanks, korespondentowi Reutera, poległemu pod Teruelem 31 grudnia 1937 r.

Przelotne opady Temperatura do 5 st.

Przewidywany przebieg pogody w dniu 4 lutego br. Pogoda o zachmurzeniu dużym i miejscami przelotne opady. Nocą niewielkie przymrozki. Dniem temperatura do 5 st. powyżej 0. Wiatry z zachodu, w północnej części kraju umiarkowane, na pozostałym obszarze silniejsze.